

19 straipsnis. Atvejai, kai akcizais apmokestinamos prekės atleidžiamos nuo akcizų

1. Nuo akcizų atleidžiamos akcizais apmokestinamos prekės, už kurias pagal šio įstatymo 9 straipsnio nuostatas atsiranda prievolė mokėti akcizus, jeigu jos:

1) eksportuotos, iš specialių prekybos vietų, esančių tarptautiniame jūrų ar oro uoste, patiektos išvykstantiems į trečiąsias teritorijas ar trečiąsias valstybes keleiviams, taip pat patiektos reiso metu keleiviams, oro ar jūrų transportu vykstantiems į paskirties tašką už Europos Sąjungos teritorijos. Taikant šio punkto nuostatas, susijusias su keleivio vykimu oro ar jūrų transportu, keleivio vykimo vieta laikoma artimiausia keleivio išlipimo iš orlaivio ar laivo vieta po įlipimo Lietuvos Respublikoje, o paskirties tašku laikoma pirmoji vieta, esanti oro ar jūrų uoste, už Lietuvos Respublikos ribų, kurioje orlaivis ar laivas sustoja išlaipinti ir (arba) įlaipinti keleivių;

Komentaras

1. Pagal šio punkto nuostatas, nuo akcizų atleidžiamos akcizais apmokestinamos prekės, jeigu jos:

1.1. eksportuotos (išgabentos iš ES teritorijos). Analizuojama lengvata eksportuojamoms prekėms yra taikoma tiesiogiai, kai šios prekės eksportuojamos iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio bei šioms prekėms nėra panaikintas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, arba

1.2. iš specialių prekybos vietų, esančių tarptautiniame jūrų ar oro uoste, yra patiektos išvykstantiems į trečiąsias teritorijas ar trečiąsias valstybes keleiviams.

Paminėta, kad vadovaujantis AĮ 3 straipsnio 31 dalimi trečiąją valstybę yra laikoma bet kuri teritorija, kuri nėra ES teritorija, arba trečioji teritorija. Atitinkamai AĮ 3 straipsnio 32 nustatyta, kad trečiosiomis teritorijomis yra laikomos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. kovo 2 d. [įsakyme Nr. 1K-069](#) „Dėl Teritorijų, kurios laikomos trečiosiomis teritorijomis, sąrašo patvirtinimo“, nurodytos teritorijos;

1.3. arba patiektos reiso metu keleiviams, oro ar jūrų transportu vykstantiems į paskirties tašką už ES teritorijos. Tai reiškia, kad šis atleidimo atvejis gali būti taikomas tik tuo atveju, kai akcizais apmokestinamos prekės yra skirtos tiesiogiai keleiviams naudoti (vartoti) laive ar orlaivyje reiso metu, ir kai toks laivas (orlaivis) vyksta į trečiąsias teritorijas arba trečiąsias valstybes, t. y. už ES ribų. Taikant šio punkto nuostatas, susijusias su keleivio vykimu oro ar jūrų transportu, keleivio vykimo vieta laikoma artimiausia keleivio išlipimo iš orlaivio ar laivo vieta po įlipimo Lietuvoje, o paskirties tašku laikoma pirmoji vieta, esanti oro ar jūrų uoste, už Lietuvos ribų, kurioje orlaivis ar laivas sustoja išlaipinti ir (arba) įlaipinti keleivių.

2) skirtos užsienio valstybių diplomatinių atstovybių ir konsulinių įstaigų Lietuvos Respublikoje oficialiai veiklai ir šių atstovybių ir įstaigų narių, išskyrus aptarnaujantį personalą, ir kartu gyvenančių jų šeimos narių, jeigu šie asmenys nėra Lietuvos Respublikos piliečiai ir jų nuolatinė gyvenamoji vieta nėra Lietuvos Respublika, asmeniniam naudojimui. Šios nuostatos taikomos pariteto pagrindais. Jeigu Lietuvos Respublikos diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai užsienio valstybėje taikoma akcizų gražinimo tvarka yra nepalankesnė arba palankesnė už tvarką, taikomą tos valstybės diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai Lietuvos Respublikoje, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turi teisę nustatyti tos valstybės diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai Lietuvos Respublikoje taikomą atitinkamai nepalankesnę arba palankesnę akcizų gražinimo tvarką;

Komentaras

1. Pagal šio punkto nuostatas, nuo akcizų yra atleidžiamos akcizais apmokestinamos prekės, skirtos:

1.1. užsienio valstybių diplomatinių atstovybių ir konsulinių įstaigų Lietuvoje oficialiai veiklai ir

1.2. šių atstovybių ir įstaigų narių, išskyrus aptarnaujantį personalą, ir kartu gyvenančių jų šeimos narių, jeigu šie asmenys nėra Lietuvos piliečiai ir jų nuolatinė gyvenamoji vieta nėra Lietuva, asmeniniam naudojimui.

2. Analizuojamos lengvatos taikymo tvarką reglamentuoja Pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų taikymo prekėms ir paslaugoms, skirtoms diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms įstaigoms, tarptautinėms organizacijoms, Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos šalių kariuomenių vienetams, Europos Sąjungos valstybių narių ginkluotosioms pajėgoms ir Europos Sąjungos įstaigoms, taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 16 d. [nutarimu Nr. 442](#) „Dėl pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų taikymo prekėms ir paslaugoms, skirtoms diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms įstaigoms, tarptautinėms organizacijoms, Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos šalių kariuomenių vienetams, Europos Sąjungos valstybių narių ginkluotosioms pajėgoms, Europos Sąjungos institucijoms, įstaigoms, agentūroms ir Europos investicijų bankui“ (toliau šio straipsnio komentare - Taisyklės) ir Pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų lengvatų taikymo taisyklės, patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. liepos 5 d. [įsakymu Nr. VA-126](#) „Dėl Pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų grąžinimo Lietuvos Respublikoje įsikūrusioms diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms įstaigoms ir tarptautinėms organizacijoms ar jų atstovybėms, taip pat šių atstovybių, įstaigų ir organizacijų nariams ir jų šeimų nariams bei Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos šalių kariuomenių vienetams ir (arba) juos lydintiems civiliams darbuotojams“ (toliau - VMI taisyklės).

3. Analizuojamos lengvatos taikomos tiesiogiai, t. y. taikant atleidimą nuo akcizų, jeigu asmenys, tiekiantys prekes nurodytiems asmenims, yra pasirinkę akcizų lengvatas šiems asmenims taikyti tiesiogiai, arba grąžinant akcizus už Lietuvoje įsigytas prekes.

4. Šiame punkte nurodyti asmenys, norėdami, kad prekėms įsigyjamos Lietuvoje būtų pritaikyta akcizų lengvata tiesiogiai, prekių tiekėjui (tais atvejais, kai prekės įsigyjamos iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio, – akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkui) turi pateikti Tiesioginio atleidimo nuo PVM ir / arba akcizų sertifikatą (toliau šio straipsnio komentare – Sertifikatas), kuris išduodamas vadovaujantis [VMI taisyklėmis](#). Kai akcizais apmokestinamos prekės įsigyjamos ne iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko, o iš kito asmens, kuris akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje laiko akcizais apmokestinamas prekes, šio Sertifikato kopija pateikiama ir prekių tiekėjui.

5. Akcizais apmokestinamos prekės Lietuvoje be akcizų gali būti įsigyjamos tik iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlių.

6. Asmenims akcizai negrąžinami ir akcizų lengvata netaikoma tiesiogiai už Lietuvoje įsigyjamą apdorotą tabaką, kaitinamojo tabako produktus, elektroninių cigarečių skystį ir nealkoholinius saldintus gėrimus, kaip jie apibrėžti AĮ, išskyrus atvejus, kai nealkoholiniams saldintiems gėrimams PVM lengvata taikoma [Taisyklių](#) priedo 7 punkte nustatytais atvejais.

7. Tais atvejais, kai nurodyti asmenys Lietuvoje įsigyja prekes su akcizais, sumokėti akcizai grąžinami vadovaujantis [VMI taisyklėmis](#).

Sumokėti akcizai grąžinami tik už akcizais apmokestinamas prekes (išskyrus aukščiau nurodytas išimtis), kurių įsigijimą patvirtinančiuose dokumentuose nurodyti akcizai (akcizai nurodomi pirkėjo prašymu) ir kiekviename dokumente nurodytų prekių, už kurias gali būti grąžinti akcizai, vertė ne mažesnė kaip 55 eurai (įskaitant PVM ir akcizus). Už kelių transporto priemonių degalus sumokėti akcizai grąžinami, neatsižvelgiant kokia būtų šių įsigytų prekių vertė.

8. Svarbu pažymėti, kad šio punkto nuostatos taikomos pariteto pagrindais, t. y., abipusiškumo (lygybės) principu. Todėl tais atvejais, kai Lietuvos diplomatinei atstovybei ar

konsulinei įstaigai užsienio valstybėje taikoma akcizų gražinimo tvarka yra nepalankesnė arba palankesnė už tvarką, taikomą tos valstybės diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai Lietuvoje, Lietuvos Respublikos Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai suteikiama teisė nustatyti tos valstybės diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai Lietuvoje taikomą atitinkamai nepalankesnę arba palankesnę akcizų gražinimo tvarką.

Analizuojama tvarka nustatyta Kai kurių užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms ir (arba) konsulinėms įstaigoms taikomos palankesnės arba nepalankesnės atleidimo nuo pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. birželio 21 d. [įsakymu Nr. 188](#) „Dėl Kai kurių užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms ir (arba) konsulinėms įstaigoms taikomos palankesnės arba nepalankesnės atleidimo nuo pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų tvarkos aprašo patvirtinimo“.

9. Kai prekės importuojamos į Lietuvą, akcizų lengvatos taikomos tiesiogiai laikantis nuostatų ir atitinkamų sąlygų, numatytų 1961 m. Vienos konvencijoje dėl diplomatinių santykių, 1963 m. Vienos konvencijoje dėl konsulinių santykių.

3) skirtos kitose valstybėse narėse įsikūrusioms užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms, šių atstovybių ir įstaigų nariams. Šiuo atveju taikomos tose kitose valstybėse narėse nustatytos sąlygos ir apribojimai;

Komentaras

1. Pagal šio punkto nuostatas, nuo akcizų atleidžiamos akcizais apmokestinamos prekės, skirtos kitose ES valstybėse narėse (ne Lietuvoje) įsikūrusioms užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms, šių atstovybių ir įstaigų nariams.

2. Kai nurodyti asmenys akcizais apmokestinamas prekes įsigyja Lietuvoje ir (arba) šias prekes importuoja į Lietuvą, šios lengvatos taikymo tvarką nustato [Taisyklės](#). Prekes, kurioms gali būti pritaikytos analizuojamos akcizų lengvatos, nustato tos ES valstybės narės, kurioje įsikūrę nurodyti asmenys, įsigyjantys prekes, teisės aktai, juose nustatytos sąlygos ir apribojimai (pvz., tai galėtų būti draudimas įsigyti tam tikras akcizais apmokestinamas prekes, nustatomas konkretus leistinas tam tikrų akcizais apmokestinamų prekių kiekis, maksimali / minimali suma už kurias gali būti įsigyjamoms akcizais apmokestinamos prekės ir kita).

3. Tais atvejais, kai nurodyti asmenys įsigyja prekes Lietuvoje ir (arba) importuoja prekes į Lietuvą, akcizų lengvatos taikomos tiesiogiai. Prekės Lietuvoje be akcizų gali būti įsigyjamoms tik iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlių.

Asmenys, norintys, kad prekėms būtų pritaikyta akcizų lengvata, prekių tiekėjui (tais atvejais, kai prekės įsigyjamoms iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio, – akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkui; tais atvejais, kai prekės importuojamos, – muitinės įstaigai) turi pateikti kitos ES valstybės narės kompetentingos institucijos įgaliotų asmenų patvirtintą sertifikatą, suteikiantį teisę prekes įsigyti Lietuvoje ir (arba) importuoti į Lietuvą taikant akcizų lengvatas. Sertifikatas patvirtintas 2011 m. kovo 15 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 282/2011, kuriuo nustatomos Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos įgyvendinimo priemonės (II priede), kurį galima rasti [čia](#). Kai akcizais apmokestinamos prekės įsigyjamoms ne iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko, o iš kito asmens, kuris akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje laiko akcizais apmokestinamas prekes, šio sertifikato kopija pateikiama ir prekių tiekėjui.

4. Kai prekės be akcizų įsigyjamoms iš Lietuvos akcizais apmokestinamų prekių sandėlio, išgabenant tokias prekes, turi būti išrašomas akcizais apmokestinamų prekių vežimo dokumentas (toliau šio straipsnio komentare – e-AD).

4) atgabamos į Lietuvos Respubliką ne iš Europos Sąjungos teritorijos keleivių asmeniniame bagaže ir neviršija Vyriausybės nustatytų kiekių, kuriuos fiziniams asmenimis (keleiviams) leista įvežti be importo akcizų;

Komentaras

1. Pagal šio punkto nuostatas, nuo akcizų yra atleidžiamos akcizais apmokestinamos prekės atgabamos į Lietuvą ne iš ES teritorijos keleivių asmeniniame bagaže jeigu jų kiekis neviršija Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytų kiekių, kuriuos fiziniams asmenimis (keleiviams) leidžiama įvežti be importo akcizų.

2. Analizuojami kiekiai yra nustatyti Keleivių įvežamų prekių neapmokestinimo importo pridėtinės vertės mokesčiu ir akcizais taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 16 d. [nutarimu Nr. 439](#) „Dėl Keleivių įvežamų prekių neapmokestinimo importo pridėtinės vertės mokesčiu ir akcizais taisyklių patvirtinimo“.

5) tiekiamos kaip atsargos laivams ir (arba) orlaiviams, vežantiems keleivius ir (arba) krovinius tarptautiniais maršrutais;

Komentaras

1. Pagal šio punkto nuostatas, nuo akcizų atleidžiamos akcizais apmokestinamos prekės tiekiamos kaip atsargos laivams ir (arba) orlaiviams, vežantiems keleivius ir (arba) krovinius tarptautiniais maršrutais.

2. Analizuojamos lengvatos taikymo tvarką nustato Akcizų lengvatų taikymo, energinių produktų žymėjimo bei laivų ir orlaivių atsargų tiekimo taikant 0 procentų pridėtinės vertės mokesčio tarifą tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 30 d. [nutarimu Nr. 792](#) „Dėl Akcizų lengvatų taikymo, energinių produktų žymėjimo bei laivų ir orlaivių atsargų tiekimo taikant 0 procentų pridėtinės vertės mokesčio tarifą tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau šio straipsnio komentare – Aprašas).

3. [Aprašo](#) 2 punkte nustatyta, kad orlaivių ir laivų atsargomis laikomos prekės, nurodytos Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 44 straipsnio 3 dalyje: atsargomis laikomos prekės (maisto produktai ir kitos), skirtos keleiviams ir (arba) įgulos nariams naudoti nurodytuose laivuose ar orlaiviuose, taip pat degalai (variklių kuras) ir tepalai.

4. Atsargų, kurioms taikomos lengvatos, pakrovimas į laivą ir orlaivį, tiek Lietuvos, tiek į užsienio šalis, turi būti įforminamas važtaraščiu, kuriame turi būti pateikiami [Aprašo](#) 6 punkte nurodyti duomenys.

5. Asmuo, pritaikęs analizuojamą lengvatą privalo turėti dokumentus (PVM sąskaitas faktūras ir (ar) atsargų pakrovimo į laivą ir orlaivį važtaraščius, ir (ar) akcizais apmokestinamų prekių vežimo dokumentus, ir (ar) akcizų apskaičiavimo dokumentus, ir (ar) muitinės deklaracijas (jeigu forminamos muitinės procedūros) ar kitus), kuriais įrodoma, kad prekės patiekto komentuojuame punkte nurodytiems tikslams, t. y., buvo patiekto kaip atsargos laivams ir (arba) orlaiviams, vežantiems keleivius ir (arba) krovinius tarptautiniais maršrutais.

6. Kuras į laivus ir orlaivius turi būti pristatomas specialios paskirties transporto priemonėmis (autocisternomis, tanklaiviais ir kitomis) arba tam turi būti naudojama stacionari (kranto) įranga laivams bunkeruoti.

7. Svarbu pažymėti, kad [Aprašo](#) 5 punkte nustatyta, kad asmenys, turintys teisę įsigyti (importuoti), tiekti ir (ar) naudoti nuo akcizų atleistus AĮ 19 straipsnio 1 dalies 5 punkte laivų ir orlaivių degalus, registruojami centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad informacija apie degalų tiekimą į laivus ir orlaivius Valstybinė mokesčių inspekcija gauna iš šio punkto komentaro 3-5 punktuose nurodytų dokumentų ir duomenų bei kitos

turimos informacijos, minėtieji asmenys (tiek tiekiantys, tiek ir naudojantys laivų ir orlaivių degalus) nėra Valstybinėje mokesčių inspekcijoje registruojami degalų tiekėjais ir naudotojais nuo 2024 m. sausio 1 d., įsigaliojus Asmenų, turinčių teisę įsigyti akcizais apmokestinamų prekių su akcizų lengvata, registravimo taisyklėms, patvirtintoms Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2023 m. gruodžio 27 d. [įsakymu Nr. VA-99](#) „Dėl Asmenų, turinčių teisę įsigyti akcizais apmokestinamų prekių su akcizų lengvata, registravimo taisyklių patvirtinimo ir kai kurių Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymų pripažinimo netekusiais galios“.

8. Pagal 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamento \(ES\) Nr. 952/2013](#), kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, 269 straipsnį, tuo atveju, kai Sąjungos prekės, kurios tiekiamos kaip akcizais neapmokestinamos orlaivių ar laivų atsargos, nepaisant orlaivio ar laivo paskirties vietos, kai reikia tokio tiekimo įrodymo, taikomi muitų teisės aktuose nustatyti formalumai, kurie taikomi eksporto muitinės deklaracijos pateikimo atvejais.

6) skirtos kitų negu Lietuvos Respublika Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos šalių kariuomenių vienetais šiems vienetais ar juos lydintiems civiliams darbuotojams naudoti, kai šie vienetai dalyvauja bendrose karinėse operacijose, pratybose ar kitame bendrame kariniame renginyje. Nuo akcizų taip pat atleidžiamos į kitą valstybę narę tiekiamos akcizais apmokestinamos prekės, jeigu jos skirtos Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos šalių, kitų negu paskirties valstybė, kariuomenių vienetais šiems vienetais ar juos lydintiems civiliams darbuotojams naudoti (šiuo atveju taikomos toje kitoje valstybėje narėje nustatytos sąlygos ir apribojimai);

Komentaras

1. Pagal šio punkto nuostatas, nuo akcizų atleidžiamos akcizais apmokestinamos prekės, skirtos kitų negu Lietuvos Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (toliau šio straipsnio komentare - NATO) šalių kariuomenių vienetais šiems vienetais ar juos lydintiems civiliams darbuotojams naudoti, kai šie NATO vienetai dalyvauja bendrose karinėse operacijose, pratybose ar kitame bendrame kariniame renginyje.

2. Analizuojamos lengvatos taikymo tvarką nustato [Taisyklės](#), Pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų grąžinimo Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos šalių kariuomenių vienetais ir (arba) juos lydintiems civiliams darbuotojams taisyklės, patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. liepos 5 d. [įsakymu Nr. VA-126](#) „Dėl Pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų grąžinimo Lietuvos respublikoje įsikūrusioms diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms įstaigoms ir tarptautinėms organizacijoms ar jų atstovybėms, taip pat šių atstovybių, įstaigų ir organizacijų nariams ir jų šeimų nariams bei Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos šalių kariuomenių vienetais ir (arba) juos lydintiems civiliams darbuotojams“ (toliau šio straipsnio komentare – NATO taisyklės), ir [VMI taisyklės](#).

3. Akcizų lengvata nurodytiems asmenims taikoma tiesiogiai arba grąžinant akcizus, sumokėtus už Lietuvoje įsigytas prekes.

Lietuvoje įsigyjamos prekės akcizų lengvatos taikomos tiesiogiai, jeigu prekių tiekėjai (tais atvejais, kai prekės įsigyjamos iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio, – akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkai ir (arba) kiti asmenys, laikantys akcizais apmokestinamas prekes) turi bent vieną iš [Taisyklių](#) 23.1 – 23.2 papunkčiuose nurodytų dokumentų.

Atitinkamai akcizų lengvatos nurodytiems asmenims už importuotas į Lietuvą prekes taikomos tiesiogiai. Kad importuojamos prekės būtų atleidžiamos nuo akcizų, muitinės įstaigai turi būti pateikiama užpildyta forma, nustatyta 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas

išsamiais taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos, su visais pakeitimais atitinkamai 1 straipsnio 50 ir 51 punktuose.

4. Sumokėti akcizai gražinami tik už prekes, kurių įsigijimą patvirtinančiuose dokumentuose nurodyti akcizai (akcizai nurodomi pirkėjo prašymu). Akcizai gražinami vadovaujantis [NATO taisyklėse](#) ir [VMI taisyklėse](#) nustatyta tvarka.

5. Pagal šio punkto nuostatas, nuo akcizų taip pat atleidžiamos į kitą ES valstybę narę tiekiamos akcizais apmokestinamos prekės, jeigu jos skirtos NATO šalių, kitų negu paskirties valstybė, kariuomenių vienetais šiems vienetais ar juos lydintiems civiliams darbuotojams naudoti, tačiau šiuo atveju taikomos toje kitoje ES valstybėje narėje nustatytos sąlygos ir apribojimai nurodytioms prekėms.

Nurodyti asmenys, norintys, kad prekėms būtų pritaikyta akcizų lengvata, prekių tiekėjui (jeigu prekės įsigijamos iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio – akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkui, jeigu importuojamos – muitinės įstaigai) turi pateikti kitos ES valstybės narės kompetentingos institucijos įgaliotų asmenų patvirtintą [sertifikatą](#), suteikiantį teisę prekes įsigyti Lietuvoje ir (ar) importuoti į Lietuvą taikant akcizų lengvatą. Kai akcizais apmokestinamos prekės įsigijamos ne iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko, o iš kito asmens, kuris akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje laiko akcizais apmokestinamas prekes, šio [sertifikato](#) kopija pateikiama ir prekių tiekėjui.

6. Iš Lietuvos sandėlio į kitą ES valstybę narę be akcizų išgabenant prekes, skirtas šio punkto komentare analizuojamiems asmenims, turi būti išrašomas e-AD.

7. Nuo akcizų taip pat atleidžiamos prekės, kurios įsigijamos Lietuvoje ir (ar) importuojamos į Lietuvą, skirtos kitų nei Lietuvos NATO šalių kariuomenių vienetais ir (ar) juos lydintiems civiliams darbuotojams, kai jie dalyvauja bendrose karinėse operacijose, bendrose karinėse pratybose arba kitame bendrame kariniame renginyje, kurie organizuojami už ES ribų.

8. Nuo akcizų taip pat atleidžiamos 1991 m. sausio 31 d. NATO ir kitų valstybių, dalyvaujančių programoje „Partnerystė taikos labui“, susitarime nustatytos akcizais apmokestinamos prekės, kurios skirtos šio susitarimo dalyvių kariuomenių vienetais ir (ar) juos lydintiems civiliams darbuotojams, kai prekės įsigijamos Lietuvoje ir (ar) prekės importuojamos į Lietuvą.

9. Nuo akcizų taip pat atleidžiamos Jungtinių Amerikos Valstijų karinėms pajėgoms skirtos prekės, kurias įsigyja ir (ar) importuoja asmenys, turintys prekių tiekimo sutartį su Jungtinių Amerikos Valstijų karinėmis pajėgomis ar Jungtinių Amerikos Valstijų karines pajėgas aprūpinančia institucija, vadovaujantis 2017 m. sausio 17 d. Vilniuje pasirašyto Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje XVI ir XVIII straipsnių nuostatomis. Lengvatos taikomos tiesiogiai, jeigu krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka, suderinta su Valstybine mokesčių inspekcija ir Muitinės departamentu prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, patvirtinama, kad prekės skirtos Jungtinių Amerikos Valstijų karinėms pajėgoms.

7) skirtos Lietuvos Respublikoje pripažintoms tarptautinėms organizacijoms ir jų atstovybėms bei jų nariams tiek, kiek tai numatyta tarptautinėse sutartyse, pagal kurias steigiamos tarptautinės organizacijos, arba Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, sudarytose su atitinkama tarptautine organizacija. Nuo akcizų taip pat atleidžiamos prekės, skirtos tarptautinėms organizacijoms, kurias tokiomis pripažino bet kuri kita valstybė narė, ar jų atstovybėms, taip pat šių organizacijų ar atstovybių nariams (prekės nuo akcizų atleidžiamos laikantis tarptautinėse sutartyse, pagal kurias steigiamos tarptautinės organizacijos, arba bet kurios kitos valstybės narės tarptautinėse sutartyse su tarptautinėmis organizacijomis nustatytų sąlygų ir apribojimų);

Komentaras

1. Pagal šio punkto nuostatas, nuo akcizų atleidžiamos akcizais apmokestinamos prekės skirtos Lietuvoje pripažintoms tarptautinėms organizacijoms ir jų atstovybėms bei jų nariams tiek, kiek tai numatyta tarptautinėse sutartyse, pagal kurias steigiamos tarptautinės organizacijos, arba Lietuvos tarptautinėse sutartyse, sudarytose su atitinkama tarptautine organizacija.

2. Analizuojamos lengvatos taikymo tvarką nustato [Taisyklės](#) ir [VMI taisyklės](#).

3. Ši lengvata taikoma tiesiogiai, t. y. taikant atleidimą nuo akcizų, jeigu asmenys, tiekiantys prekes nurodytiems asmenims, yra pasirinkę akcizų lengvatas šiems asmenims taikyti tiesiogiai, arba gražinant akcizus už Lietuvoje įsigytas prekes.

4. Nurodyti subjektai, norintys, kad prekėms būtų pritaikyta akcizų lengvata tiesiogiai, prekių tiekėjui (tais atvejais, kai prekės įsigyjamos iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio, – akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkui) turi pateikti Sertifikatą. Tačiau akcizais apmokestinamos prekės Lietuvoje be akcizų gali būti įsigyjamos tik iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlių.

5. Sumokėti akcizai taip pat gali būti gražinami vadovaujantis [VMI taisyklėse](#) nustatyta tvarka. Svarbu pažymėti, kad sumokėti akcizai gražinami tik už prekes, kurių įsigijimą patvirtinančiuose dokumentuose nurodyti (išskirti) akcizai (akcizai nurodomi pirkėjo prašymu) ir kiekviename dokumente nurodytų prekių, už kurias gali būti gražinti akcizai, vertė ne mažesnė kaip 55 eurai (įskaitant PVM ir akcizus). Už kelių transporto priemonių degalus sumokėti akcizai gražinami, neatsižvelgiant kokia būtų šių įsigytų prekių vertė.

Akcizai negražinami ir akcizų lengvata netaikoma tiesiogiai už Lietuvoje įsigyjamą apdorotą tabaką, kaitinamojo tabako produktus, elektroninių cigarečių skystį ir nealkoholinius saldintus gėrimus, kaip jie apibrėžti AĮ, išskyrus atvejus, kai nealkoholiniams saldintiems gėrimams PVM lengvata taikoma [Taisyklių](#) priedo 7 punkte nustatytais atvejais.

6. Kai prekės importuojamos į Lietuvą, akcizų lengvatos taikomos tiesiogiai laikantis nuostatų ir atitinkamų sąlygų, numatytų atitinkamoje tarptautinėje sutartyje, pagal kurią steigiamos tarptautinės organizacijos, arba Lietuvos tarptautinėje sutartyje su atitinkama tarptautine organizacija.

7. Analizuojama lengvata taikoma ir Lietuvoje pripažintoms, tačiau neįsikūrusioms tarptautinėms organizacijoms ar jų atstovybėms, taip pat šių organizacijų ir atstovybių nariams, kai šie asmenys įsigyja prekes Lietuvoje ir (arba) importuoja prekes į Lietuvą, tokiu atveju akcizų lengvatos taikomos tiesiogiai. Prekes, kurioms gali būti pritaikyta akcizų lengvata, nustato tos ES valstybės narės, kurioje įsikūrę nurodyti asmenys, įsigyjantys prekes, teisės aktai.

Šiame komentaro punkte nurodyti asmenys, norintys, kad prekėms būtų pritaikyta akcizų lengvata, prekių tiekėjui (tais atvejais, kai prekės įsigyjamos iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio, – akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkui; tais atvejais, kai prekės importuojamos, – muitinės įstaigai) turi pateikti kitos ES valstybės narės kompetentingos institucijos įgaliotų asmenų patvirtintą [sertifikatą](#), suteikiantį teisę prekes įsigyti Lietuvoje ir (arba) importuoti į Lietuvą taikant akcizų lengvatas. Kai akcizais apmokestinamos prekės įsigyjamos ne iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko, o iš kito asmens, kuris akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje laiko akcizais apmokestinamas prekes, šio sertifikato kopija pateikiama ir prekių tiekėjui.

8. Pagal šio punkto nuostatas, nuo akcizų taip pat atleidžiamos akcizais apmokestinamos prekės, skirtos tarptautinėms organizacijoms, kurias tokiomis pripažino bet kuri kita ES valstybė narė (tarptautinė organizacija nėra įsikūrusi Lietuvoje ir ją pripažino kuri nors kita nei Lietuva ES valstybė narė), ar jų atstovybėms, taip pat šių organizacijų ar atstovybių nariams.

Kai šiame komentaro punkte nurodyti subjektai įsigyja prekes Lietuvoje ir (arba) importuoja prekes į Lietuvą, akcizų lengvata taikoma tiesiogiai. Prekes, kurioms gali būti pritaikyta akcizų lengvata, nustato tos ES valstybės narės, kurioje įsikūrę nurodyti subjektai, įsigyjantys prekes, teisės aktai.

Nurodyti subjektai, norintys, kad prekėms būtų pritaikyta akcizų lengvata, prekių tiekėjui (tais atvejais, kai prekės įsigyjamos iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio, – akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkui; tais atvejais, kai prekės importuojamos, – muitinės įstaigai) turi pateikti kitos ES valstybės narės kompetentingos institucijos įgaliotų asmenų patvirtintą [sertifikatą](#),

suteikiantį teisę prekes įsigyti Lietuvoje ir (arba) importuoti į Lietuvą taikant akcizų lengvatą. Kai akcizais apmokestinamos prekės įsigyjamoms ne iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko, o iš kito asmens, kuris akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje laiko akcizais apmokestinamas prekes, šio sertifikato kopija pateikiama ir prekių tiekėjui.

9. Svarbu paminėti, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 16 d. [nutarimo Nr. 442](#) „Dėl pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų taikymo prekėms ir paslaugoms, skirtoms diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms įstaigoms, tarptautinėms organizacijoms, Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos šalių kariuomenių vienetams, Europos Sąjungos valstybių narių ginkluotosioms pajėgoms, Europos Sąjungos institucijoms, įstaigoms, agentūroms ir Europos investicijų bankui“ (toliau šio straipsnio komentare - Nutarimas), 2.1 papunktį, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai Lietuvos Respublikos Vyriausybės vardu pavesta sudaryti susitarimus, kuriuose ES institucijoms, įstaigoms ir Europos investicijų bankui (toliau šio straipsnio komentare – lengvatos turėtojas) būtų nustatyta kitokia analizuojamos lengvatos taikymo tvarka, nei nustatyta [Taisyklėse](#). Atitinkamai pagal Nutarimo 2.5 papunktį, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai pavedama nustatyti PVM ir (arba) akcizų taikymo tvarką lengvatų turėtojams, kuriems taikomas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos Komisijos susitarimas dėl Protokolo dėl Europos Bendrijų privilegijų ir imunitetų Lietuvoje įgyvendinimo, tvarką.

Ši tvarka nustatyta Pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų lengvatų Europos Sąjungos institucijoms ir įstaigoms taikymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2006 m. sausio 20 d. [įsakymu Nr. 1K-030](#) „Dėl Pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų lengvatų Europos Sąjungos institucijoms ir įstaigoms taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau šio straipsnio komentare – Privilegijų aprašas).

Vadovaujantis [Privilegijų aprašu](#), lengvatų turėtojams analizuojamos lengvatos gali būti taikomos tiesiogiai arba grąžinant sumokėtus akcizus.

Svarbu pažymėti, kad lengvatų turėtojams tiesiogiai akcizų lengvata taikoma įsigyjant prekes tik iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlių.

Pardavėjas – prekių tiekėjas (akcizais apmokestinamų prekių – akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas ir (ar) kitas asmuo, laikantis akcizais apmokestinamų prekių), – pasirinkęs parduodamoms prekėms lengvatą taikyti tiesiogiai, privalo prieš parduodamas prekes lengvatos turėtojui parengti užsakymą pagal [Privilegijų aprašo](#) priede pateiktą užsakymo formą (toliau – Užsakymas). Užsakymas gali būti popierinis (spausdintame blanke, pasirašomas ranka ir patvirtinamas antspaudu) ir elektroninis (pasirašomas naudojant kvalifikuotą elektroninį parašą ar kitą pažangųjį elektroninį parašą). Užsakymas elektroniniu formatu gali būti rengiamas tik tuo atveju, kai yra išankstinis lengvatos turėtojo sutikimas. Atitinkamai pardavėjas Užsakymą turi pateikti lengvatos turėtojui patvirtinti.

Lengvatos turėtojas pardavėjui turi pateikti savo patvirtintą Užsakymą. Užsakymas galioja ne ilgiau kaip vieną mėnesį nuo jo patvirtinimo dienos (t. y. laikotarpį, per kurį Užsakyme nurodytas prekes lengvatos turėtojas turi nusipirkti). Pardavėjas, gavęs lengvatos turėtojo patvirtintą Užsakymą, gali parduoti prekes tik patikrinęs Užsakyme nurodytų duomenų tikrumą.

Jeigu lengvatos turėtojo patvirtintame Užsakyme visų nurodytų prekių pardavėjas neparduoda vienu metu, turi būti parengtas ir lengvatos turėtojo patvirtintas bei pardavėjui pateiktas naujas Užsakymas dėl likusių prekių.

Jeigu lengvatų turėtojai neatitinka aukščiau nurodytų sąlygų arba analizuojama lengvata nebuvo pritaikyta tiesiogiai, sumokėti akcizai grąžinami vadovaujantis [Privilegijų aprašo](#) 8-13 punktuose nustatyta tvarka.

10. Komentuojame straipsnio punkte nurodytiems subjektams prekes be akcizų įsigyjant iš Lietuvos akcizais apmokestinamų prekių sandėlių, išgabenant tokias prekes iš sandėlio, turi būti išrašomas e-AD.

11. Kai Lietuvoje prekes įsigyja NATO, šioms prekėms akcizų lengvatos taikomos, jeigu prekių tiekėjai (tais atvejais, kai prekės įsigyjamoms iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio, –

akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkai) turi Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka patvirtintus dokumentus, kad šias prekes įsigyja NATO (tais atvejais, kai prekės importuojamos, dokumentai turi būti pateikiami muitinės įstaigai).

8) įsigyjamoms arba importuojamos pagal tarptautines sutartis, sudarytas tarp Lietuvos Respublikos ir valstybės, kuri nėra Europos Sąjungos valstybė narė, ar tarptautinės organizacijos, jeigu šiose sutartyse numatyta šias prekes atleisti nuo pridėtinės vertės mokesčio;

Komentaras

1. Pagal šio punkto nuostatas, nuo akcizų yra atleidžiamos akcizais apmokestinamos prekės, įsigyjamoms arba importuojamos pagal tarptautines sutartis sudarytas tarp Lietuvos ir valstybės, kuri nėra ES valstybė narė, ar tarptautinės organizacijos, jeigu šiose sutartyse numatyta šias prekes atleisti nuo pridėtinės vertės mokesčio, t. y. pagal šio punkto nuostatas prekės atleidžiamos nuo akcizų ir tais atvejais, kai tokiose tarptautinėse sutartyse numatyta prekes atleisti nuo pridėtinės vertės mokesčio, nors jose ir neminimas atleidimas nuo akcizų.

9) skirtos kitos valstybės narės ginkluotosioms pajėgoms ar jas lydintiems civiliams darbuotojams naudoti, kai šios pajėgos dalyvauja gynybos operacijose, kurios įgyvendinamos vykdamas Sąjungos veiklą pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką.

1. Pagal šio punkto nuostatas, nuo akcizų atleidžiamos akcizais apmokestinamos prekės, skirtos kitos ES valstybės narės ginkluotosioms pajėgoms ar jas lydintiems civiliams darbuotojams naudoti, kai šios pajėgos dalyvauja gynybos operacijose, kurios įgyvendinamos vykdamas ES veiklą pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką.

2. Akcizų lengvata nurodytiems asmenims taikoma tiesiogiai arba grąžinant akcizus, sumokėtus už Lietuvoje įsigytas prekes.

Tais atvejais, kai prekės įsigyjamoms Lietuvoje ir yra skirtos kitų nei Lietuvos valstybių narių ginkluotosioms pajėgoms ir (ar) jas lydintiems civiliams darbuotojams, kai šios pajėgos Lietuvoje dalyvauja gynybos operacijose, kurios įgyvendinamos vykdamas ES veiklą pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką, akcizų lengvatos taikomos tiesiogiai, jeigu prekių tiekėjai (tais atvejais, kai prekės įsigyjamoms iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio, – akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkai ir (arba) kiti asmenys, laikantys akcizais apmokestinamas prekes) turi bent vieną iš [Taisyklių](#) 23.3 – 23.4 papunkčiuose nurodytų dokumentų.

Atitinkamai akcizų lengvatos nurodytiems asmenims už importuotas į Lietuvą prekes taikomos tiesiogiai. Kad importuojamos prekės būtų atleidžiamos nuo akcizų, muitinės įstaigai turi būti pateikiama užpildyta forma, nustatyta 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos, su visais pakeitimais atitinkamai 1 straipsnio 50 ir 51 punktuose.

3. Sumokėti akcizai grąžinami tik už prekes, kurių įsigijimą patvirtinančiuose dokumentuose nurodyti akcizai (akcizai nurodomi pirkėjo prašymu).

4. Nuo akcizų taip pat atleidžiamos prekės, kurios įsigyjamoms Lietuvoje ir (ar) importuojamos į Lietuvą, skirtos kitų nei Lietuvos ES valstybių narių ginkluotosioms pajėgoms ir (ar) juos lydintiems civiliams darbuotojams, kai šios pajėgos dalyvauja gynybos operacijose, kurios įgyvendinamos vykdamas ES veiklą pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką ir kurios organizuojamos už ES ribų.

5. Pagal šio punkto nuostatas, nuo akcizų taip pat atleidžiamos Lietuvoje įsigyjamoms ir (ar) importuojamos į Lietuvą akcizais apmokestinamos prekės, kurios tiekiamos į kitą ES valstybę narę, jeigu jos skirtos į kitą ES valstybę narę vykstantiems kitų nei paskirties ES valstybės narės valstybių narių ginkluotosioms pajėgoms ir (ar) jas lydintiems civiliams darbuotojams, kai šios pajėgos

dalyvauja gynybos operacijose, kurios įgyvendinamos vykdant ES veiklą pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką, tačiau šiuo atveju taikomos toje kitoje ES valstybėje narėje nustatytos sąlygos ir apribojimai nurodytoms prekėms.

Nurodyti asmenys, norintys, kad prekėms būtų pritaikyta akcizų lengvata, prekių tiekėjui (jeigu prekės įsigyjamos iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio – akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkui, jeigu importuojamos – muitinės įstaigai) turi pateikti kitos ES valstybės narės kompetentingos institucijos įgaliotų asmenų patvirtintą [sertifikatą](#), suteikiantį teisę prekes įsigyti Lietuvoje ir (ar) importuoti į Lietuvą taikant akcizų lengvatas. Kai akcizais apmokestinamos prekės įsigyjamos ne iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko, o iš kito asmens, kuris akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje laiko akcizais apmokestinamas prekes, šio [sertifikato](#) kopija pateikiama ir prekių tiekėjui.

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato šio straipsnio 1 dalies 2, 3, 5, 6, 7, 8 ir 9 punktuose nurodytų akcizų lengvatų taikymo tvarką.

Komentaras

1. Pagal šios dalies nuostatas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato komentuojamo straipsnio 1 dalies 2, 3, 5, 6, 7, 8 ir 9 punktuose nurodytų akcizų lengvatų taikymo tvarką. Informacija apie kiekvienos analizuojamos lengvatos taikymo tvarką reglamentuojančius teisės aktus yra pateikiama prie atitinkamos šio straipsnio 1 dalies lengvatos komentaro.

3. Kiti atvejai, kai atskiros akcizais apmokestinamos prekės atleidžiamos nuo akcizų, nustatyti šio įstatymo specialiosiose nuostatose.

Komentaras

1. Specialūs atvejai kai atskiros akcizais apmokestinamos prekės yra atleidžiamos nuo akcizų yra nustatyti AĮ 27 straipsnyje „Specialūs atvejai, kai etilo alkoholis ir alkoholiniai gėrimai atleidžiami nuo akcizų“, 33 straipsnyje „Specialūs atvejai, kai apdorotas tabakas atleidžiamas nuo akcizų“, 43 straipsnyje „Specialūs atvejai, kai energiniai produktai atleidžiami nuo akcizų“, 48 straipsnyje „Atleidimas nuo akcizų“ (elektros energija), 54 straipsnyje „Atleidimas nuo akcizų“ (akmens anglis, koksas, lignitas ir šildymui skirtos durpės), 58¹ straipsnyje „Gamtinių dujų atleidimas nuo akcizų“, 64 straipsnyje „Kaitinamojo tabako produktų ir elektroninių cigarečių skysčio atleidimas nuo akcizų“, 72 straipsnyje „Neapdoroto tabako atleidimas nuo akcizų“ ir 77 straipsnyje „Saldintų gėrimų atleidimas nuo akcizų“.

4. Jeigu už šio straipsnio 1 dalyje nurodytas akcizais apmokestinamas prekes akcizai buvo sumokėti, jie gražinami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

Komentaras

1. Komentuojamo straipsnio 1 dalies 2, 3, 6, 7, 8, 9 punktuose nurodytais atvejais, sumokėti akcizai gražinami vadovaujantis [Taisyklėse](#), [VMI taisyklėse](#) ir [NATO taisyklėse](#) nustatyta tvarka.

2. Kitais komentuojamo straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais akcizai gražinami (jei lengvata netaikoma tiesiogiai ir akcizai gali būti gražinami) Akcizų gražinimo taisyklėse, patvirtintose Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2002 m. rugpjūčio 30 d. [įsakymu Nr. 255](#) „Dėl akcizų gražinimo“ (toliau šio straipsnio komentare – Gražinimo taisyklės) nustatyta tvarka.

Akcizai gražinami asmeniui, eksportavusiam prekes ar atitinkamai patiekusiam prekes kaip atsargos laivams ir (arba) orlaiviams, vežantiems keleivius ir (arba) krovinius tarptautiniais maršrutais. Tuo atveju, jeigu eksportuojamos prekės, kurių sudėtyje yra akcizais apmokestinamų prekių, nepaisant laikotarpio, kada buvo pagamintos prekės, eksportavus jas, gali būti taikoma nustatyta lengvata, t. y. gali būti gražinti akcizai už akcizais apmokestinamas prekes, panaudotas akcizais neapmokestinamos prekės gamyboje.

5. Jeigu akcizais apmokestinamos prekės, už kurias akcizai buvo sumokėti Lietuvos Respublikoje, išgabenamos iš patvirtinto siuntėjo patvirtintam gavėjui į kitą valstybę narę komerciniams tikslams, už šias prekes sumokėti akcizai turi būti gražinti centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka, remiantis šio įstatymo 15 straipsnio 11 dalyje nurodytu pranešimu apie akcizais apmokestinamų prekių gavimą paskirties vietoje ar kitais įrodymais, patvirtinančiais prekių pristatymą į paskirties vietą.

Komentaras

1. Jeigu akcizais apmokestinamos prekės, už kurias akcizai buvo sumokėti Lietuvoje, išgabenamos iš patvirtinto akcizais apmokestinamų prekių siuntėjo patvirtintam akcizais apmokestinamų prekių gavėjui į kitą ES valstybę narę komerciniams tikslams, už šias prekes sumokėti akcizai gražinami pateikus prašymą gražinti / įskaityti sumokėtus akcizus vadovaujantis [Gražinimo taisyklėmis](#). Sumokėti akcizai gražinami remiantis AĮ 15 straipsnio 11 dalyje nurodytu pranešimu, pateikiamu Akcizų informacinėje sistemoje, apie akcizais apmokestinamų prekių gavimą paskirties vietoje. Tais atvejais, kai minėtasis pranešimas apie prekių gavimą Akcizų informacinėje sistemoje nėra gautas kartus su nurodytu prašymu privalo būtų pateikiami dokumentai, patvirtinantys prekių pristatymą į paskirties vietą.

6. Jeigu KN 2710 19 91–2710 19 99 subpozicijose klasifikuojami energiniai produktai, už kuriuos akcizai buvo sumokėti Lietuvos Respublikoje, išgabenami į kitą valstybę narę, už šias prekes sumokėti akcizai turi būti gražinti pateikus vietos mokesčių administratoriui įrodymus, kad už šias prekes toje valstybėje narėje akcizai sumokėti, jų sumokėjimas garantuotas arba šios prekės toje valstybėje narėje gali būti atleistos nuo akcizų ar neapmokestinamos akcizais.

Komentaras

1. Tais atvejais, kai KN 2710 19 91–2710 19 99 subpozicijose klasifikuojami energiniai produktai, už kuriuos akcizai buvo sumokėti Lietuvoje, išgabenami į kitą ES valstybę narę, už šias prekes sumokėti akcizai gražinami pateikus prašymą gražinti / įskaityti sumokėtus akcizus vadovaujantis [Gražinimo taisyklėmis](#). Kartu su nurodytu prašymu turi būti pateikiami įrodymai, kad už nurodytas prekes toje ES valstybėje narėje akcizai sumokėti, jų sumokėjimas garantuotas arba šios prekės toje ES valstybėje narėje gali būti atleistos nuo akcizų ar neapmokestinamos akcizais.

7. Akcizai gražinami ir už akcizais apmokestinamas prekes, už kurias akcizai sumokėti Lietuvos Respublikoje ir kurios ekonominę veiklą vykdančio prekių siuntėjo ar jo užsakymu kito asmens iš Lietuvos Respublikos išgabentos į kitą valstybę narę asmeniui, kuris nėra registruotas gavėjas ar patvirtintas gavėjas ir nevykdo ekonominės veiklos, kaip ji apibrėžta Pridėtinės vertės mokesčio įstatyme, arba ne į akcizais apmokestinamų prekių sandėlį. Šiuo atveju vietos mokesčių administratoriui turi būti pateiktas kompetentingos kitos valstybės narės institucijos patvirtinimas ar kitokie įrodymai, kad už šias prekes toje valstybėje narėje akcizai sumokėti arba šios prekės toje valstybėje narėje gali būti atleistos nuo akcizų.

Komentaras

1. Pagal šios dalies nuostatas, akcizai gražinami už akcizais apmokestinamas prekes, už kurias akcizai sumokėti Lietuvoje ir kurios ekonominę veiklą vykdančio prekių siuntėjo ar jo užsakymu kito asmens iš Lietuvos išgabentos į kitą ES valstybę narę asmeniui, kuris nėra registruotas akcizais apmokestinamų gavėjas ar patvirtintas akcizais apmokestinamų prekių gavėjas ir nevykdo ekonominės veiklos, kaip ji apibrėžta [PVM įstatyme](#), arba ne į akcizais apmokestinamų prekių sandėlį. Analizuojamu atveju akcizai gražinami pateikus prašymą gražinti / įskaityti sumokėtus akcizus vadovaujantis [Gražinimo taisyklėmis](#). Kartu su nurodytu prašymu turi būti pateikiamas kompetentingos kitos ES valstybės narės institucijos patvirtinimas ar kitokie įrodymai, kad už šias prekes toje ES valstybėje narėje akcizai sumokėti arba šios prekės toje ES valstybėje narėje gali būti atleistos nuo akcizų.

2. Svarbu pažymėti, kad pagal [PVM įstatymo](#) 2 straipsnio 8 dalies nuostatas, ekonominė veikla yra suprantama kaip veikla (įskaitant gamybą, prekybą, paslaugų teikimą, žemės ūkio veiklą, žuvininkystę, kasybą, profesinę veiklą, naudojimąsi turto ir (arba) turtinių teisių turėjimu), kurią vykdančiam siekiama gauti bet kokių pajamų (neatsižvelgiant į tai, ar ją vykdančiam siekiama gauti pelno), išskyrus:

- a) darbo veiklą, kaip ji apibrėžta [PVM įstatymo](#) 2 straipsnio 7 dalyje;
- b) valstybės ir savivaldybių veiklą, kaip ji apibrėžta [PVM įstatymo](#) 2 straipsnio 38 dalyje (išskyrus šioje dalyje numatytas išimtis), net jeigu už tokią veiklą mokami mokesčiai ar rinkliavos.

8. Tuo atveju, kai akcizais apmokestinamos prekės šio straipsnio 5 ir 7 dalyse nurodytiems tikslams į kitą valstybę narę išgabentos iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio ir akcizų už šias prekes sumokėjimo Lietuvos Respublikoje terminas nėra suėjęs, o vietos mokesčių administratoriui gali būti pateikti šio straipsnio 5 ar 7 dalyje nurodyti dokumentai, apskaičiuota mokėtina už šias prekes akcizų suma panaikinama.

Komentaras

1. Tais atvejais, kai akcizais apmokestinamos prekės komentuojamo straipsnio 5 ir 7 dalyse nurodytiems tikslams į kitą ES valstybę narę išgabentos iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio ir akcizų už šias prekes sumokėjimo Lietuvoje terminas nėra suėjęs, o Valstybinei mokesčių inspekcijai gali būti pateikti komentuojamo straipsnio 5 ar 7 dalyje nurodyti dokumentai (plačiau žiūrėti 19 straipsnio 5 ir 7 dalių komentarus), apskaičiuota mokėtina už šias prekes akcizų suma panaikinama.

9. Konkrečias šio straipsnio 5, 6 ir 7 dalių nuostatų įgyvendinimo taisykles nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Komentaras

1. Pažymėtina, kad konkrečias AĮ 19 straipsnio 5, 6, 7 dalių nuostatų įgyvendinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Platesnę informaciją apie minėtųjų dalių įgyvendinimo tvarką galima rasti AĮ 19 straipsnio 5, 6, 7 dalių komentaruose.